

پیش‌نیاز نوسازی از نظر محمدرضا شاه

۱۴ تیر ۱۴۰۲ ساعت ۱۴:۵۹

شاه که از پشتیبانی سیاسی و نظامی آمریکا اطمینان یافته بود، اقدامات خود را در برداشتن موانع و ایجاد شرایط برای اجرای اصلاحات آغاز نمود. در گام نخست کنترل و تحدید قدرت روحانیت و کاهش نفوذ اجتماعی آنان مد نظر قرار گرفت.

ایران در دوره پهلوی دوم دوره‌ای از نوسازی نابسامان را در پیش گرفت که نتیجه آن افزایش نابرابری و فساد بود. او برای اینکه این شکل را از نوسازی را باب میل خود ادامه دهد پیش از هرچیز باید روحانیت را از پیش رو بر می‌داشت: «عملیات بعدی در طرح‌های اصلاحات و نوسازی بود. برای رسیدن به این هدف و افزایش میزان موفقیت آنان در پروژه نوسازی ایجاد شرایط لازم آماده سازی محیط اجتماعی و دگرگونی در ارزش‌های دینی حاکم بر جامعه ایرانی ضروری بود. رژیم شاه تجربه دوره نوسازی رضاشاه و نیز مخالفت با طرح اصلاحات ارضی را در اواخر دهه سی مشاهده کرده بود و حضور روحانیت شیعه را مهم‌ترین مانع در اجرای این طرح‌ها قلمداد کرد. بنابراین شاه که از پشتیبانی سیاسی و نظامی آمریکا اطمینان یافته بود، اقدامات خود را در برداشتن موانع و ایجاد شرایط برای اجرای اصلاحات آغاز نمود. در گام نخست کنترل و تحدید قدرت روحانیت و کاهش نفوذ اجتماعی آنان مد نظر قرار گرفت. شاه اگر چه با دارا بودن رژیم، اقتدارگرا اعتقادی به دموکراتیزه کردن کشور از طریق انجام اصلاحات نداشت و آن را تحمیلی از جانب آمریکا می‌دانست، اما بر این امر واقف بود که حرکت به سمت مدرنیزه کردن کشور در کاهش نفوذ مذهب و رهبران مذهبی مؤثر است. از طرفی نوسازی کنترل شده می‌توانست پایه‌های قدرت وی را تحکیم بخشد. بر همین اساس همیشه روحانیت را به واپس‌گرایی متهم می‌کرد و مدعی بود که علما و روحانیون با پیشرفت کشور مخالف اند.»

منبع: علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، تهران، دفتر نشر و پخش معارف، ۱۳۷۹، صص ۲۰۷-۲۰۸

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۲۵۷/پیش-نیاز-نوسازی-نظر-محمدرضا-شاه>